

ایدئولوژی (ش.ش/جا.ش/فر.ش)

ایدئولوژی، دستکم دو معنا دارد:

- بخش هنجاری یک مکتب فکری اجتماعی یا دینی که ارزش و باید و نباید تولید می کند.
- بخشی از حوزه باورهای توصیفی یا هنجاری است که نمی توان درباره آن بحث کرد (نگا. بد- ایدئولوژی ها)

گاهی کل یک دین را، ایدئولوژی می گویند.

نکات مهم

- فیلسوفان علم، جامعه شناسان، فرهنگ شناسان و عالمان دین، ناچار از مطالعه عمیق ایدئولوژی (ها) هستند.
- ایدئولوژی ها در سپهر معرفت و سپهر فرهنگ زندگی می کنند.
- یک ایدئولوژی ممکن است رفتاری همچون ناعلم بد داشته باشد.
- اندیشه های بشری بدون ایدئولوژی، دکترین، پارادایم و مانند آن نخواهند بود. کسانی که گمان می کنند ایدئولوژی را می زدایند، گمان باطلی دارند.
- ایدئولوژی ها، ذاتاً میل به فرامذاکره ای بودن دارند و نه لزوماً فرامباحثه ای. یک بدایدئولوژی، فرامباحثه ای است.
- بنابراین رفتار معتقدان به یک ایدئولوژی دو گونه است:

■ آنان که اعتقادات ایدئولوژیک خود را فرامباحثه ای می دانند (بدایدئولوژی ها)

■ آنان که اعتقادات ایدئولوژیک خود را قابل مباحثه می دانند، و اگر چه درباره آن قبل

از یافتن مستندات خلاف، کوتاه نیایند (خوب ایدئولوژی ها)

کسانی که کلاً ایدئولوژی را بد می پندارند، احتمالاً از روی رفتار بدایدئولوژی ها، داوری کرده اند. اوصاف بدایدئولوژی ها را اینجا بخوانید.